

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER PRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

РІК II.

Ч. 26.

City The Provincial Library

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, MAY 15th, 1920.

No. 26.

VOL. II.

Новинки.

Англія зриваєть ся відвільчальності за польську офензиву.
ЛОНДОН, 13. мая. — (Кендіен Прес.) — Правительство заявило, що воно зриваєть ся відвільчальності за всякого рода польську офензиву проти большевиків.

Бої за київський міст.
ВАРШАВА, 12. мая. — Борба о посідане терену навкоди київського мосту розпочала ся наново. Офіційний комунікат говорить, що большевицькі спрвадвали свіжі війська і виконали протинаступ. Підчас боїв інфантерії терен переходив з рук до рук і Поляки і Українці (петлюрівці) взяли в полон два большевицькі батальйони, які лише прийшли на фронт.

Большевицькі посунули вперед свою лінію в околиці мостового терену і борба велась далше. На схід від Києва відбувають ся воздушні борби і большевицькі старують ся атакувати тих, що боронять моста з аеропланів.

Большевицькі переводять реорганізацію своїх сил і околюють ся на цілій лінії на схід від Києва.

Петлюрівці утворили в Варшаві нове "міністерство".

ВАРШАВА, 12. мая. — Новий український кабінет, якого утворене шойно проголошено, має одного польського члена, міністра рільництва, а решта міністри є Українцями. М. Левіцький (псевдо Лівіцький) — ред.) є прем'єром, міністром заграничних справ і міністром судівництва; М. Бєлінський є міністром внутрішніх справ; М. Сольський — міністром війни, і М. Стемповський (Поляк) міністром рільництва.

(Поминувши се, що маленька купка людіть українського походження з Петлюрою на чолі, яка не представляє нікого, лише самих себе, що ся купка під покровом і за вказівками польської шляхти іменує себе у Варшаві "українськими міністрами", — в сій телеграмі є замінне ще й те, що всі імена, крім Лівіцького, який правдоподібно поданий через помилку як Левіцький, є зовсім нові і нікому невідомі, та мають дольські закінчення. Як се собі пояснити? Чи не є вони часом "ляхо-татарського" походження?)

Читаючи повисше доносене з Варшави про найновішу петлюрівську комедію, мимоволі пригадують ся слова поета: "...чи сміяти ся, чи плакати, чи строїти жарти?..."

Денікська "амбасада" в Турції каже, що Поляки і петлюрівці заняли Одесу.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 12. мая. — Місцева російська (денікська) амбасада отримала доносене, що Поляки і Українці (петлюрівці) заняли місто Одесу.

(Се доносене треба брати з великою резервою, бо вже давніше петлюрівські "пресові бюра" розтрубили були по світі аж два рази, що бувший петлюрівський генерал Павленко заняв Одесу, а тимчасом пізніше самі таки петлюрівці писали з Європи до укр. газет в Америці, що військ Павленко Одесу навіть не бачило.)

Кажуть, що наступ Поляків був рішеним на конференції в Сан-Ремо.

ВІДЕНЬ, 10. мая. — Польський наступ проти совітської Росії є безпосереднім результатом альянтської угоди, заклононої на мировій конференції в Сан-Ремо. На конференції було рішено захопити Польщу до атаки на совітську Росію. Про се пишуть московські "Ізвестія".

Большевицькі перевозять війська з Сибіру на західний фронт.

ЛОНДОН, 10. мая. — Бездротна депеша з Москви доносить, що совітське правительство предприняло рішучі кроки, щоби стримати польський наїзд.

Совітське правительство розпочало вже перевіз більшої часті своїх військ з Сибіру на польський фронт.

Совітське правительство видало відозву до всіх робітників совітської Росії, щоби брали за оружжя і йшли на західний фронт стримати заміри імперіалістів.

Вірменія совітською республікою.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 12. мая. — В Європі, столиці Вірменії, встановлено совітське правительство, на місце усуненого правительства президента Катігіяна.

Совітські війська заняли Тіфліс.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 10. мая. — Сюда наспіло доносене, котре викликало велике за непокоєне, що совітські війська заняли на Кавказі місто Тіфліс.

Тут сподіють ся кожоді хвилі, що місто Батум буде заняте тамошніми большевиками.

Домагають ся освободження Дебса.

ВАШІНГТОН, 14. мая. — Вибраний національною соціалістичною конвенцією в Нью-Йорку спеціальний комітет вручив нині головному прокураторови Палмерови петицію, в котрій просить освободити Евгена В. Дебса, соціалістичного кандидата на президента.

Поставили Дебса кандидатом на президента.

НЬЮ-ЙОРК, 13. мая. — На нинішній сесії національної соціалістичної конвенції номіновано односторонно Евгена В. Дебса кандидатом на президента Залучених Держав.

Перший Май у Відні.

ВІДЕНЬ. — Перший Май у Відні пройшов без заворушень. Відбувались величезні походи з прапорами, на яких виділилися написи: "Освободіть Бєля Куна!", "Нехай жне совітська Росія!"

Росія купує у Фінляндії рільничі знаряддя.

ЛОНДОН, 8. мая. — Бездротна телеграма з Москви доносить, що совітська Росія заключила контракт з приватними фінляндськими фірмами на доставу рільничої машинерії до Росії вартості 6,000,000 корон в золоті.

Німечькі незалежні соціалісти за Росією.

БЕРЛІН, 9. мая. — Незалежні соціалісти планують устроїти у слідуєчий вівторок велику демонстрацію як вияв симпатії до совітської Росії.

В маніфесті, який подає часопись "Фрайгайт", сказано, що антантські краї мають намір завести знову строгу блокаду кругом совітської Росії. Часопись додає:

"Атакуючі сили мають бути збільшені і правдоподібно учасниками будуть також Угорщина, Сербія і Румунія".

Робітничі і селянські заворушення в Італії.

РИМ, 8. мая. — Анархісти в північно-італійських містах Лєггори взяли верх і се довели до цілого ряду всякого рода забурень. Покликано військо і воно доперва привело лад. Підчас сутякості з військом убито дві особи і по-верх 30 ранено.

З міста Болонья доносить, що тамошні залізничники відмовили ся пустити в дорогу залізничний поїзд аж доки з него не забрано 300 жовнів, яких правительство хотіло вислати до міста Вірреджіо.

Страйк селян в провінції Верона приборав застрашачі розміри. Селян, які відмовили ся прилучити ся до страйку, стріляють (?). Селяни відгодувають худобу (!) і убивають власителів великих полістей.

Шість тисяч застрайкувавших селян вислають засіяні поля огнем. Власти вислають військо з машинними карабінами на zagrożені становища.

Коли до міста Вірреджіо прибув генерал Кастеллцо, якого вислали правительство для усмирення збунтованих селян, він попав ім в руки і вони замкнули його до в'язниці. Його автомобіль спалено на публічній площі.

Як генерал доїздив до міста, спостеріг, що на дорозі зібралась велика товпа народа. Його автомобіль задержано і йому сказано висісти. Генерал запротестував проти се, в сию хвилю появив ся сиренор Сальваторе, соціалістичний посол до італійського парламенту і порадив генералови не ставити ніякого опору бо автомобіль і так є державною власністю. І коли вони гонорили, товпа підпалала автомобіль. По сім відведено генерала до в'язниці.

Заява в справі візду делегати "Ліги Націй до Росії."

ЛОНДОН, 9. мая. — Бездротна телеграма з Москви доносить, що Центральний Совіт оповістив, що ввиду того, що деякі члени "Ліги Націй" піддержують чинно Польщу і Україну (петлюрівці) в їх війні проти Росії (і радянської України), Совіт не може, з мілітарних зглядів, пускати до Росії якунебудь делегацію, що включала би представників таких держав, хоч принципальний Совіт піддержує рішене Ліги вислати слідуєчю делегацію до Росії.

Заява нарікає на те, що Ліга не запротестувала проти акції Польщі, говорить, що Совіт готовий прийняти представників всіх часописів, які дадуть гарантію, що вони не будуть надживати гостинності російського народа, і приймає делегацію британських заводових союзів як гостей російських заводових союзів.

На прикінці сказано, що створено комісію в складі Камєнева, Літвінова і Мурського, які спільно з міністром заграничних справ Чічеріном мають уповажнене пустити до Росії у відповідний час делегацію "Ліги Націй" без скликуваних засідань Центрального Екзекутивного Комітету.

Великий страйк моряків в Данії.

КОПЕНГАГА, 5. мая. — Страйк моряків поставив Данію в дуже погане положенне. Союзи (юні) відмовили ся перемоворувати з пращодавцями так доволу, доки їх домагання не будуть узгладнені. Страйкері домагають ся зміни існуючих на кораблях приписів в такім дусі, щоби офіцери мали менше власти. Вивіз товарів від кількох тижнів цілковито стриманий.

Центральна федерація фахових союзів є проти страйку, який був викликаний в той час, коли генеральний страйк вже скінчив ся, але моряки, які юнія є "червоною", відказались іти за центральною федерацією і не послушали її заряджень.

На своїх зборах в неділю рішили моряки вислати делегати до Америки, Канади, Австралії і Нової Зеландії, в цілі перемоворів з юніями моряків в тих краях, щоби дістати економічну піддержку для данських страйкерів.

Рівночасно ті делегати мають пробувати заключити угоди з заграничними юніями, які мають зобовязатись не робити нічого для данських корабельних компаній за час страйку.

Крістіан Борґланд, секретар юніи моряків, сказав, що до шістьох місяців (?!) — може тижнів? — (ред.) ні один корабель, плаваючий під данським прапором, не буде мити вилписти з жадного світового порту і що данська торгова буде зовсім спараліжована, єсли домагання страйкерів не будуть узгладнені. "Ми маємо фонди і будемо ждати навіть і рік", — заявив він.

Моряки вислають своїх представників також до Норвегії і Швеції, де вони сподіють ся одержати грошеву піддержку.

Конвенція Американської Соціалістичної Партії.
НЬЮ-ЙОРК, 9. мая. — Вчєра почала ся тут в гали фінляндських робітників при Пятій і 127-ій улицях національна соціалістична конвенція.

На конвенцію прибуло 160 делегатів, мушци і жєнщин, як також представників чужомовних соц. федерацій. Предсідателем першого дня конвенції вибрано Мориса Гілквіта, який в палкій промові засясував невдачі середно-клясового і капіталістичного лібералізму, який створив в Америці президент Вилсон, а якого практичним результатом є лише реакція і гнет робітничої класи і такі "атавістичні політичні типи як Палмер, Борлсон, Сміт і Лоск".

"Одинокою діяльною і організованою силою в американській політиці, яка побороє реакцію і гнет, яка вступаєть ся робітничі маси і яка обстоєє суспільний лад справедливости і індустриальної рівности, є соціалістична партія" — казав у своїй промові Гілквіт.

Молода дівчина радикальних переконань засуджена на 15 літ тюрми.

НЬЮ-ЙОРК, 7. цвітня. — Молодістер, двадцятилітня жєнщина радикальних поглядів, має вскорі бути відвезена до федеральної тюрми в Джеферсон-Сіті, де має відсиджувати п'ятнадцятилітню в'язничну кару за знехотане акту про шпінюнажу. Судія Накс не узгладив навіть просьби на увільненє її хоч на короткий час, щоби вона могла відвідати своїх товаришів і приятелів.

IX. Всеросійський з'їзд Комуністичної Партії.
"Нова Доба" з 17. цвітня доносить:
 В Москві відбуваєть ся депутатський з'їзд Комуністичної Партії, який відкрив товариш Ленін. Після звичайних формальности і вибору президія — з'їздові предложено привитане до шведської революційної партії і привіт червоної армії, який зібрани прийняли односторонно з аплявдом. Товариш Ленін зробив доклад про діяльність Виконавчого Комітету Ради Комуністичної Партії.

Культурне жите на Радянській Україні.
"Вперед" з 8. цвітня доносить:
 Культурне жите на Україні не припиняєть ся. Школи безперервно функціонують. В Києві проходить жите зовсім нормально. Всі українські наукові інституції і народні школи продовжують свою працю. Грають також свої три українські театри: Українська опера, театр Саксаганського і молодий театр під проводом Курбуса. Старі українські культурники як Ефремов, Саліковський і Ніковський без перерви працюють на літературному полі.

(Так виглядав Київ перед приходом польсько-шляхоцьких наїздників після інформацій "Впереду"...) **Комуністичні організації на Волині.**

Варшавський "Naród" з 9. цвітня приносить такі відомости з Волині:

На днях викрили польські власти на Волині тайну комуністичну організацію, яку ослунав Центральный Комітет Укр. Комуністичної Партії. Організація мала на меті поширюванє большевицької агітації в польській армії і змагага до викликаня повстання на тилах польської боевої армії. Дотеперішні дождження виказали, що діяльність організації була дуже інтензивна з огляду на офензиву червоної армії. Організація була тайною і конспіративною, так, що поодинокі члени її знали себе тільки під партійними і псевдонімами. Переведено цілий ряд арештованих в Шепетівці, Заславі, Славуті і Рівневі. Арештованих віддано під долевий суд польської армії. Деятьох з арештованих

розстріляно, двох увільнено. а п'ятьох засуджено на тяжкі роботи від 10 до 15 літ.

Реквізиції на Волині.

"Naród" з 8. цвітня доносить:

Цивільний польський заряд Волині і Поділя розпочав енергичну акцію в цілі стягненя збіжжя від українських селян. Ціни за реквізоване збіжжя уставлено такі: жито — 48 марок за пуд, — пшєнниця — 60 марок, — овєс 36 марок, — інші роди збіжжя — 45 мар.

Совітська власть на Кубані.

В Катеринодарі, занятім не так давно червоною армією, жите налагоджуєть ся. Настрій трудових мас в станицях, волостях і аулах цілої Кубані святочній. Закладають ся совітські установи. Червоної війська зустрічають ся з хлібом і сілю. Зелізнодорожні майстерні працюють успішно. Шодня до Катеринодару приждють великими партиями добровольці, які передають ся до полону.

Голодові заворушення у Львові.

ЛЬВІВ, 14. цвітня. — Від двох днів трєвають у Львові заворушення голодного населєня, особливо жінок. Підставною заворушень є, очевидно, нестача хліба і бараболь, тих найконечніших средств до житя.

Безпосередною причиною заворушень була продажа голодному населєню так званих "буль", замість бараболь. Жінки зібрани ся й пішли з сими "бульвами" під магістрат, домагаючи ся поживи та отворєня в неділю споживчих sklepів. До президента міста, очевидно, не пушено їх. З околками, зверненими проти магістрату, проти радних, проти ведєня війни і проти пакарів — рушили вони під намісництво, де якраз той же був польський міністер торговлі й промислу Антін Ольшєвський.

Інша партія жінок демонструвала на Городєцькому передмістї, а жертвою розлуки голодних жінок пали отворєні шинки та виставові шибї.

Таке саме діяло ся й на Жовківському передмістї. Всюди дунали оклики:

Варшавський "Naród" з 9. цвітня приносить такі відомости з Волині:

На днях викрили польські власти на Волині тайну комуністичну організацію, яку ослунав Центральный Комітет Укр. Комуністичної Партії. Організація мала на меті поширюванє большевицької агітації в польській армії і змагага до викликаня повстання на тилах польської боевої армії. Дотеперішні дождження виказали, що діяльність організації була дуже інтензивна з огляду на офензиву червоної армії. Організація була тайною і конспіративною, так, що поодинокі члени її знали себе тільки під партійними і псевдонімами. Переведено цілий ряд арештованих в Шепетівці, Заславі, Славуті і Рівневі. Арештованих віддано під долевий суд польської армії. Деятьох з арештованих

Дайте хліба, бараболі, кінчіть війну!

Магістрат був через два дні оточений кордоном поліції, а по ринку та головних улицях увивали ся кінві поліціянти та робили "порядок".

Огірченє населєня є велике, бо нема средств поживи. Передновок даєть ся всім нам вже тепер дуже в знаки.

("Вперед")

В польських тюрмах у Львові бють укр. в'язнів.

"Вперед" з 14. цвітня доносить:

Про побой в тюрмі на Замаршинові (у Львові) про що ми вже писали, доходить до нас знову вїстки.

Тепер знову доносить нам, що українського офіцера Теодора Занця дали між польських жовнів, які його так збили, що аж тяжко захорував.

Командант салі Альфред Конарський, сержант бе наших селян і називає їх останними вуличними словами.

Ключник Урбан бе селян по лиці, як хто пожуєть ся, а хор Бараско також ударив по лиці Коли Бараско зголосив ся вечером до підстаршини, щоби представити його до рапорту, Урбан скочив до нього і ударив його в груди.

Наші арештанти не можуть навіть пожалувати ся, бо за се чєкає їх ще більша кара від тих найконечніших средств до житя.

Безпосередною причиною заворушень була продажа голодному населєню так званих "буль", замість бараболь. Жінки зібрани ся й пішли з сими "бульвами" під магістрат, домагаючи ся поживи та отворєня в неділю споживчих sklepів. До президента міста, очевидно, не пушено їх. З околками, зверненими проти магістрату, проти радних, проти ведєня війни і проти пакарів — рушили вони під намісництво, де якраз той же був польський міністер торговлі й промислу Антін Ольшєвський.

Інша партія жінок демонструвала на Городєцькому передмістї, а жертвою розлуки голодних жінок пали отворєні шинки та виставові шибї.

Таке саме діяло ся й на Жовківському передмістї. Всюди дунали оклики:

Варшавський "Naród" з 9. цвітня приносить такі відомости з Волині:

На днях викрили польські власти на Волині тайну комуністичну організацію, яку ослунав Центральный Комітет Укр. Комуністичної Партії. Організація мала на меті поширюванє большевицької агітації в польській армії і змагага до викликаня повстання на тилах польської боевої армії. Дотеперішні дождження виказали, що діяльність організації була дуже інтензивна з огляду на офензиву червоної армії. Організація була тайною і конспіративною, так, що поодинокі члени її знали себе тільки під партійними і псевдонімами. Переведено цілий ряд арештованих в Шепетівці, Заславі, Славуті і Рівневі. Арештованих віддано під долевий суд польської армії. Деятьох з арештованих

Варшавський "Naród" з 9. цвітня приносить такі відомости з Волині:

На днях викрили польські власти на Волині тайну комуністичну організацію, яку ослунав Центральный Комітет Укр. Комуністичної Партії. Організація мала на меті поширюванє большевицької агітації в польській армії і змагага до викликаня повстання на тилах польської боевої армії. Дотеперішні дождження виказали, що діяльність організації була дуже інтензивна з огляду на офензиву червоної армії. Організація була тайною і конспіративною, так, що поодинокі члени її знали себе тільки під партійними і псевдонімами. Переведено цілий ряд арештованих в Шепетівці, Заславі, Славуті і Рівневі. Арештованих віддано під долевий суд польської армії. Деятьох з арештованих

Варшавський "Naród" з 9. цвітня приносить такі відомости з Волині:

На днях викрили польські власти на Волині тайну комуністичну організацію, яку ослунав Центральный Комітет Укр. Комуністичної Партії. Організація мала на меті поширюванє большевицької агітації в польській армії і змагага до викликаня повстання на тилах польської боевої армії. Дотеперішні дождження виказали, що діяльність організації була дуже інтензивна з огляду на офензиву червоної армії. Організація була тайною і конспіративною, так, що поодинокі члени її знали себе тільки під партійними і псевдонімами. Переведено цілий ряд арештованих в Шепетівці, Заславі, Славуті і Рівневі. Арештованих віддано під долевий суд польської армії. Деятьох з арештованих

Варшавський "Naród" з 9. цвітня приносить такі відомости з Волині:

На днях викрили польські власти на Волині тайну комуністичну організацію, яку ослунав Центральный Комітет Укр. Комуністичної Партії. Організація мала на меті поширюванє большевицької агітації в польській армії і змагага до викликаня повстання на тилах польської боевої армії. Дотеперішні дождження виказали, що діяльність організації була дуже інтензивна з огляду на офензиву червоної армії. Організація була тайною і конспіративною, так, що поодинокі члени її знали себе тільки під партійними і псевдонімами. Переведено цілий ряд арештованих в Шепетівці, Заславі, Славуті і Рівневі. Арештованих віддано під долевий суд польської армії. Деятьох з арештованих

Варшавський "Naród" з 9. цвітня приносить такі відомости з Волині:

На днях викрили польські власти на Волині тайну комуністичну організацію, яку ослунав Центральный Комітет Укр. Комуністичної Партії. Організація мала на меті поширюванє большевицької агітації в польській армії і змагага до викликаня повстання на тилах польської боевої армії. Дотеперішні дождження виказали, що діяльність організації була дуже інтензивна з огляду на офензиву червоної армії. Організація була тайною і конспіративною, так, що поодинокі члени її знали себе тільки під партійними і псевдонімами. Переведено цілий ряд арештованих в Шепетівці, Заславі, Славуті і Рівневі. Арештованих віддано під долевий суд польської армії. Деятьох з арештованих

Варшавський "Naród" з 9. цвітня приносить такі відомости з Волині:

На днях викрили польські власти на Волині тайну комуністичну організацію, яку ослунав Центральный Комітет Укр. Комуністичної Партії. Організація мала на меті поширюванє большевицької агітації в польській армії і змагага до викликаня повстання на тилах польської боевої армії. Дотеперішні дождження виказали, що діяльність організації була дуже інтензивна з огляду на офензиву червоної армії. Організація була тайною і конспіративною, так, що поодинокі члени її знали себе тільки під партійними і псевдонімами. Переведено цілий ряд арештованих в Шепетівці, Заславі, Славуті і Рівневі. Арештованих віддано під долевий суд польської армії. Деятьох з арештованих

ПРЕДСТАВЛЕНА В УКР. РОБ. ДОМІ.

В СУБОТУ, 15 МАЯ
 Тов. "Просвіта" з Іст Кілдонан і Елмвуд відіграє
"ПРОЦЕСОВИЧИ"
 ЦІНИ МІСЦЬ: 50, 35 і 25 ЦТ.

В СУБОТУ, 22 МАЯ
 Тов. Чит. "Просвіта" в місці відіграє гарну комедію в 4-ох діях п. н.:
"ЧЕРВОНА СВИТКА"
 ЦІНИ МІСЦЬ: 75, 50, 35 і 25 ЦТ.

В ПОНЕДІЛОК, 24 МАЯ, С. Р.
 (Victoria Day)
 Укр. Драм. Тов-о ім. Ів. Котляревського виставить загально відому мєльодраму в 5-ох діях.
 М. Старицького п. н.:
"НІЧ ПІД ІВАНА КУПАЛА"
 В виставі беруть участь найлучші сили Тов-а.
 ЦІНИ МІСЦЬ: 75, 50, 35 і 25 ЦЕНТИВ.

Тикети на всі представлення можна купити вчасніше в Українськїм Робітничім Домі і у всіх українських sklepax та підприємствах.

UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly under the auspices of The Winnipeg Trades and Labor Council
cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.
Subscription \$4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
часопис для робочого класу — виходить два рази в тиждень заходом Winnipeg Trades and Labor Council
Робітничий Рад.
Передплата \$4.00 на рік.
Редакція за оголошення не відповідає.

UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

ГАНЕБНА РОЛЯ ШЛЯХОЦЬКОГО ПАХОЛКА.

Щоб закрити свої грабіжницькі пляни, імперіалістична шляхоцька Польща представляє свій наїзд на Україну як боротьбу за "освобожденіє" України від "чужих наїздників". Тими мимими "наїздниками" є червона армія Радянської України і прийшовша її на поміч в боротьбі з бандами Денікіна і українськими контрреволюціонерами російська червона армія. Шляхоцька Польща, для замаскування свого грабіжницького наїзду на Україну, наняла собі на службу першого українського погромщика Петлюру, і він, як вірний слуга польських дідичів і буржуазії, зібрав ріжмими хитрими і підлими способами кілька тисяч українських полонених по концентраційних таборах в Чехії, Італії та Німеччині і видав їх на арматне м'ясо Писудському. Петлюра видав українських полонених в руки польській шляхті, котра вислала їх на братовбивчу війну проти селян і робітників України, щоб повалити там селянсько-робітничу владу і завести владу польської шляхти та буржуазії.

Сих кілька тисяч укр. полонених, які є обмудуровані і уоружені за польські, ваглядо за міжнародної буржуазії гроші, не представляють майже ніякої мілітарної сили. Вони самі не зробили нічого селянсько-робітничий України. З ними шляхоцька Польща, як і мілітарною силою, зовсім не числять ся. Вона використовує їх присутність в польській армії на те, щоб трубити перед світом, що "Польща і Україна" ведуть разом війну проти большевиків, що "польські і українські" війська "визволять" Україну. Так голосить перед світом польська, а за нею і міжнародна буржуазія умисно, щоб представити справу в таким "евіталі, що ніби то Польки в спілці з Українцями" ведуть боротьбу з "російськими" большевиками за "визвілі" України. Тимчасом се чиста лож! По стороні шляхоцької Польщі є найбільше кілька тисяч задурених Петлюровими агентами українських жовірів, а по противній стороні є в червоної армії сотки тисяч українських молодців. Про істину української червоної армії писала навіть сама українська буржуазна преса. Далше треба взяти під увагу се, за що бють ся Польки і кілька тисяч петлюрівців, а за що українські і російські большевики. Радянська Україна і совітська Росія борять ся за втримане на Україні власти українських селян і робітників, де би не було ні хлопца, ні пана, а польські жовіри і невеличке число петлюрівців воюють за привернене на Україну дідичів і капіталістів, за заведенне там шляхоцьких порядків, торез, реквизиції, рабунків, побоев і т. д. І все те закривають словами — "визволеніє" України... бо в польській армії, яка напала на Україну, є кілька тисяч задурених Петлюрою укр. полонених. Оттак ганебну і злочинну роль сповняє погромщик Петлюра і кілька його прихвостнів у Варшаві!

Ось як представляє польська шляхта і буржуазія свій наїзд на Україну в донесенні з Варшави, датованім 28. цвітня:

"Наступ (польських військ на Україну) пояснюється в прокламації, яку видав в імені генерала Писудського, голови польської держави, а яку розкинуто по містах і селах, через які переходили польські війська. Прокламація сповіщає, що після прогнаня чужинських елементів Польки остануть на Україні лише так довго поки не переберуть контроль авторизоване українське правительство.

"Та прокламація, з датою 26. цвітня, була друкована у Варшаві і поспішно вислана на фронт. Її розкинули Польки в тисячах примірників на ново окупованій території.

"Один уступ прокламації звучить:

"Враз з Польками вертають на Україну її героїські сини під проводом Семена Петлюри, які знайшли захист в Польщі і поміч в найчорнішій для України годині."

"Документ висказує надію, що Українці зберуть свої сили, аби здобути собі свободу, помагаючи тим рівночасно і Польщі. Дається гарантія охорони усьому населенню та прощяє ся його, аби терпеливо зносило воєнний тягар.

"В залузі з наступом за визволене України від Червоних і в залузі з признанем незалежності України Польщею, як се оповіщено в прокламації генерала Писудського, український провідник генерал Петлюра видав декларацію про незалежність України.

"Декларация дає запевнене відносно лояльних Українців для Польщі за поміч в кампанії проти "червоних імперіалістів" і визнає народ помагаючи всіма средствами армії (польській). В ній оповіщено також, що невдовзі будуть скликані установчі збори."

Як подобають ся тобі, читачу, слова служалців польської шляхти, "соціалістів" Писудського і Петлюри? Чи не видно з них, що Писудський і Петлюра є "спасителями" українських селян і робітників?"

Се, що робить шляхоцька Польща в східній Галичині і на Волині та Поділля — багателька! Бідне населенне може там гинути з голоду, можна мучити невинно по таборах десятки тисяч укр. в'язнів і висилати їх на другий світ, можна забирати від селянина все до посідної сорочки і в додатку його побити, можна непокійного засудити на кілька днів в'язниці або й на смерть — то се все уважають Писудський і Петлюра раєм, яким вони хочуть ще наділати і цілу Україну.

І за встановлене шляхоцьких порядків на Україні та шкочивте поневолене українських працюючих мас — бо не думаємо навіть, щоби Польща, в разі успіху, допустила до панованя над українськими селянами і робітниками Петлюру і йому подібних — лише за те одинокі йдуть війною проти українських селян і робітників польської війська, а з ними і кілька тисяч забаламучених Петлюрою українських полонених.

І за той наїзд на Україну Петлюра в імені своїм і його подібних кількох польських пахолків складає ще шляхоцькій Польщі запевнене відданості.

Дійсно ганебна роль шляхоцького пахолка.

Дебс кандидатом на президента.

ШКАГО, 5. мая. — В головній канцелярії Американської Соціалістичної Партії видано заяву, яка між иншим говорить, що Еуген Дебс, котрий відбуває свою 10-літню кару в тюрмі, буде без судиву іменованій соціалістичним кандидатом на президента Злучених Держав.

На віцепрезидента поставлять проф. Ската Нірінга, або адвоката Сеймура Стедмана, або Джеймса Маурера, президента Пенсильванської Федерації Праці.

ДЕЩО З НОВИНОК.

Недавно тому появил ся була стара новинка, що українські війська під проводом Павленка заняли місто Одесу. Новинка ся походила від петлюрівської місії в Парижі.

Ніколи ніхто не чув, щоби хтось відбрав Одесу від Павленка. Але через якийсь час настала вістка, що Одесу знову забрали Українці під проводом Удовиченка.

Лихого, розумієть ся, в тому нічого нема, бо як Павленко так і Удовиченко мали би бути провідниками петлюрівських військ. Коли-ж парув днів тому назад — знову новинка, та шей "конфірмована" петлюрівською місією в Парижі, що якісь Українці і Польки еще раз заняли Одесу.

"Наші" поки не брали, то не брали, але вже як почали брати, то беруть... звісно "герої"... три рази зарозом беруть.

Після найновішої угоди петлюрівців з правительством Писудського, а "самостійному" петлюрівському кабинеті міністрів віце-премієром має бути Поляк, міністром аграрної культури Поляк, і еще два міністри Поляки.

Так має виглядати правительство "самостійної" петлюрівської "України".

Передвчєра (12. мая) наспіла вже вістка про склад того кабінету. Премієром міністрів є Андрій Лвицький, знаний зі своєї "самостійности" з того, що 2. грудня 1919 року запровад Східну Галичину шляхоцькій Польщі. Отже Писудський певний, що "самостійність" Лвицького не зашкодить Польщі панувати на Україні від Чорного Моря аж до Прип'єти.

Міністром аграрної культури, тобто тим, що мав би відбирати від селян для польських панів землю, є пан Стемповскі.

Міністром внутрішних справ, себто тим, що мав би заповняти тюрми українськими селянами і робітниками, назначений пан Белінскі.

А міністром війни, що мав би командувати на Україні польськими карними експедиціями, є пан Сокольскі.

На посади міністерства, справедливості і заграничних справ не знайдено "надежних" "самостійників", тому сими міністерствами буде управляти відомий служалець шляхоцької Польщі, А. Лвицький.

Отже аж тепер наступить спасенне України.

Поляки підчас свого наступу на Україну заняли Київ кілька разів. Перший раз "забрали" 2. мая. Але побачивши, що се трохи за скоро, "відложили", те "заняте" на пізніше, щоби, мовляв, дати нагоду Петлюрі устроїти "парадний в'їзд".

Знову догонали Поляки, що вже 6. мая могли би взяти Київ, та все таки очікують на Петлюру, щоби вже раз устроїти ту парадну. Пізніше заявляв, що кавалерія вже вступила в Київ... таї знову замовкли.

Після останніх новинок виглядає, що того "парадного в'їзду" таки ще не було і хто його знає, чи й коли буде, бо Поляки в Києві не дуже безпечні і хто знає, чи не дадуть звідтам скоро драка.

За перший день свого наступу Поляки зїли дві большевицькі дивізії. На другий день, побачивши, що дві за мало, докинули ще... дві. А вже на третій день Писудський дав розказ зїсти цілу 12-ту большевицьку армію, що зараз же і сповнено. Того самого таки дня цілий світ знав, що 12-та большевицька армія вже не існує.

Пришли Поляки під Київ, аж там 12-та большевицька армія околала ся і каже: Присмо панів, перше, ніж виклопнеться кийське печерський лаврі, закошуйте наших горячих плячків.

Волинець.

ПРИРОДА МАЛЕНЬКОГО МІЩАНСТВА.

Львівський "Вперед" з 7. і жузаяі. Соціалдемократи з "Впереду" невдоволені сим договором. Через що? Через те, що сей поділ має на меті соціально поневолене більшої частини українського народу польською шляхтою і українською отаманією? Ні, "соціалістам" з "Впереду" се байдуже. Чи, може, се "соціалісти" заподотані тим, що антантський імперіалізм з правобережної України й Східної Галичини хоче збудувати мур між сіданною революцією і західною реакцією? Ні, й се галицьким соціалдемократам не болить. Вони нічого й мали би проди того, щоб і лівобережну Україну друличити до цього мур. Адже вони кажуть: "Варшавські провізійні цілком не хочуть узглядити справи лівобережної України і лишачуть її поза межами української державности".

Для них єдине важне, щоб була "соборна", неподільна Україна. А яка вона буде з соціального і політичного погляду, се для них "соціалістів" цілком байдуже. Вони готові витати вступ "національного героїв" С. Петлюри, сього першого національного погромщика і контрреволюціонера, сього безпринципного маніака-честолюбця і опори "рідної" національної реакції, аби тільки під реакцією і погромами була вся Україна, аби ся реакція й погроми мали жовто-блакитний, національний колір. Тоді народ привітає "національного героїв". А коли сей "герой" вступить тільки на одну частину території, коли він тільки на правобережній Україні почне видавати землю поміщикам, громить сїверів і розстрілювати українських робітників і селян, то народ буде такою несправедливістю невдоволеній і, як каже "Вперед", "вижене Петлюру, як вигнав Скоропадського".

Цілком справедливо: український народ робітників і селян вижене своїх національних погромщиків і реакціонерів, як він уже не раз виганяв їх. І так само цілком згоджуємо ся з тим, що з українських червоних військ ні одна частина "добровільно" не згодить ся на вїськову польську окупацію, та що "селянське і робітничє населенне правобережної України прийняло би польсько-петлюрівську окупацію, як ворожий акт". З сими усім ми згоджуємось, се свята правда.

Але тоді можна запитати наших "соціалістів": чого-ж вони хочуть? І чи вони здають собі справу, чого вони тримають ся? З одного боку є петлюрівщина, з другого — радянський український Уряд. Петлюрівщина сама своїми силами абсолютно не може навіть зряти про окупацію червоної України. "Впередови" ж добре відомо, що се купка найнижчєшїх елементів українства, що се невеличка банда офаманців, здеморалізованих, розпутних, неосвічених, нездатних ні до якої організації, ні до праці, що ті "дипломати", варшавські нещасні, задрипані по шляхоцьких передпокоях людий, яким, мабуть, самим уже гідко від самих себе, що вони ніякого нігде впливу не мають, не мають і не можуть мати. Повинні-ж вже "соціалісти" з "Впереду" хоч раз чесно про се подумати і ясно сказати собі, що без чужої помочи сими людьми нема чого й думати про захопленне України. А "Вперед" же вважає сю купку здеморалізованих людий "Урядом Української Народної Республіки", він же гадає, що національні погромщики мають право називати себе "законовою владою", а робітничо-селянська українська влада є "окупанти" і "насилники".

Отже чого хоче "Вперед"? Коли хоче петлюрівсько-отаманського "Уряду Української Народної Республіки", тоді консеквентно повинен приймати і всі заходи та способи, якими той уряд має надію з-

володіти Україною. Повинен приймати і польську окупацію, і поділ української землі, віддачу робітників і селян на потаху промислової й аграрної буржуазії. Повинен, бо інших способів нема.

Коли-ж "Впередови" се способи зають ся гідкими, неприемливими, то він, будучи хоч трохи послїдовним, повинен і той уряд, який на такі способи здатний, — відкинути. Коли "Вперед" ширю вірити, що українські робітники і селяни і червоної війська виженуть і польську шляхту з лівобережної України, коли для "Впереду" воля сих елементів українства є найвищою, найавторитетнішою, ясно, що він повинен йти до кінця і прийняти волю народу в питанні й про форму своєї влади, себто прийняти радянську, робітничо-селянську державність і її Правительство, вважаючи його єдиним і законним Урядом України, як то робить весь трудовий український народ.

Але дрібне міщанство є разур неконсеквентним, хистким, безпринципним. Воно не має ні відваги, ні твердого, мужнього аналізу, ні готовності на жертви за свої переконання, воно плутаєт ся в протиріччя своєї соціальної природи, всього боїть ся, все хоче примирити і кінчає тим, що плентаєт ся за дужим. Ми-б ні трошки не здивували ся, колиб "соціалісти" з "Впереду", трошки попротестували проти польської окупації України, помирившись би врешті з нею і вихвалюючи так само "національних героїв" погромщиків, як то вони робили досі весь час, аби се "герої" мали сякутаку силу, хочби навіть під протекторатом польських погромщиків.

А й тут волю народу, на яку тепер посилають ся сі несподівані петлюрівці, так само наплювали би, як вони плювали й до сього часу. Бо така вже природа маленького, забитого міщанства.

ДОДАЮТЬ ПИРОГА.

Смачного пшеничного українського державного пирога. Одні — наддніпрянського, другі — наддністрянського. Цілий 1918 рік "віддавав" український дяцко потам і крївавицею здобутий хліб свій.

Чи хтїв, чи не хтїв, а віддавав, коли з нього биввали його.

Віддавав і хлібець, і худобинку, і свинячку у відплату за своє "національне визволенне", за захист від "північного грабителя, який ішов, щоб видерти у нього хліб". Так повстали великі депозити в Німеччині і в Австрії на рахунок українського народу.

Не багато, не мало, а тільки 400 мільонів марок і 400 мільонів корон, що друкували ся гривнями.

Сум'я не мала, як бачите. Сталоб її на плуги, і на коси і на инше знаряддя, так потрібне нашому дяцкови.

Але хіба питали того дяцка, що він хотїв би мати за ті гроші, які виключно йому належать?

Хіба хоч за одного шеляга купили для нього те, що йому потрібне?

Чи знає наш дяцкошка, що стало ся з його грошиками? Не знає!

Але приїде ще час, коли він довідаєт ся про те.

Наступить ще пора, коли він поставит перед себе тих добродїїв, які взяли на себе права розпоряджатись його добром, і спитає їх:

А ну, панове молодці, розкажіть мені, як то ви там хазяїнували по всяких заграниччя, коли я тут порав ся вдома.

Покажіть мені, що то ви вийшло з тих таланів, що я дав вам їх до рук.

Чи ви їх закопали в землю, як той раб лінійний, чи може слуга добрий, придбали ще більше?

А що-ж справді зробили наші панове?

Вони не тільки нічого не придбали, але й не зберегли нічого. Вони вміли лише марнотравити.

Чи хоч що-небудь скористи народ з тих мільярдів і мільонів?

Чи надрукували йому книжок дав шкїл, чи накупили йому сільськогосподарського знаряддя?

Або чи купили і послали йому ліків, коли він гинув від старого до малої дитини на тиф та инші пощести?

Ба, може врятували не його на Україні, то його батька й брата на чужині?

Десятки тисяч довголітню невдоволене і тяжкою працею зтомленого робочого українського народу тяжко бідає і гине по таборах в Німеччині та Італії.

Обідрани й босі, з виснаженним тілом і наболілою душею люди рвуть ся до дому, на ту Україну, щоб зложити там свої кости або дожити решту днів свого життя.

Чи прийшли-ж їм на поміч наші "заступники" інтересів укр. народа?"

Що роблять ті санітарні місії, які висиджують у Відні та Берліні, Італії та Букарешті?

Куди поділи вони ті мільйони, що їх одержали від скарбу?

Куди не звернеть ся за поміччю український полонений робітник за границею — скрізь одна відповідь: нема грошей, нема чим помагати.

А для вас самих, єсть, панове? Берете десятки тисяч на місяць, живе по першорядних готелях, бенкетуєте, та ще грошки складаєте "на чорний день", а по таборах гинуть з голоду ті, на спїні яких ви на Україну вїхати хочете.

Невже ви думаєте, що вони вам се забудуть? Невже ви гадаєте, що вашому царству не буде кінця? що вам не прийде ся вертати ся на Україну (тільки не на спинах полонених) і стати до отівту?

А прийдет ся, бо вже от-от манячить ваш кінець.

Пиріг, якого ви обнали, от-от уже кінчаєт ся.

Скоро він буде зїдений до решти, і тоді доведеть ся до кому за поміччю "молотка" добувати зароби.

Або випрохувати мистиний у антантських слуг. Або продавати іменем українського народу отой самий український народ у явлово. Що ви вже й робите. Випрохуете рушницю, кулеметів, тармат.

Кого-ж ви збираєтесь ними катувати? Большевика? Того самого українського мужика? Глядїть панки: втретє вижене.

В раз навели йому Німців, а він їх разом з вами вигнав. Тільки що ви стали підлабузюватися до антанги, аж він і з вами скинув в море.

Ві кинулись до польських шляхтичів — буде те саме. Шукаєте у Англіїтїв "милостий" для українського народу — почете, що вам заспіває він.

Почуете, коли вернетесь. А вертатись доведеть ся, бо від пирога лишачуть ся самі крихотки. ("Нова Доба.")

"Русское Дело" родає, що від марта 1917 р. було в Київі 17 переворотів, в Житомирі 18, в Винниці 12, в Бердичеві 16, в Могилеві. Подільському 20, в Харкові 14, в Катеринославі 19 і т. д.

Друкарська ошибка.

В минулому числі "У.Р.В." був поданий на першій сторінці, під головним наголовком новинки "Перший Май у Варшаві", другий малий наголовок, котрий через друкарську ошибку звучав так: "В демонстраціях брало участь 20.000 робітників"; правильно-ж мало бути: "В демонстраціях брало участь 200.000 робітників", Ред.

Фр. Енгельс.

**ПОЧАТОК РОДИНИ,
ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ І ДЕРЖАВИ.**

(Продовжене.)

Кожен первісний родина мусіла по кількох поколіннях розпасти ся на окремі часті. Первісне комуністичне домашнє господарство, котре ще й через довгі часи середнього ступіня варварства виключно панує, вимагало певної, виправдї після обставин змінюючої ся, але на кождім місці доволї означеної максимальної величини родинної спільки. Скоро виробило ся переконанє о неприличности полових зносин між дїтьми одної матери, мусіло воно видїлувати на такі подїли старих і основанє нових домашних спільок (котрі однакж нежичне мусіли бути ідентичні з родинною групою). Оден або кілька рідів сестер ставали осередком одної; їх рідні брати осередком другої спільки. В такій або подібній спосіб створили ся з кровосумішної родини родина; котру Морган зве пуналоїською. Після гавайського звичаю було кілька сестер, рідних або дальших (т. є. сестри першого, другого або дальшого ступіня) спільними жінками своїх спільних чоловіків, але їх брати були тут виключені; ці чоловіки не звали ся вже між собою братами, і не потребували ними бути, але звали ся Пуналоя т. є. сердечний товариш, щось ніби спільник (аеоеіе). Так само ряд рідних або дальших братів мав певне число жінок, не своїх сестер, в спільній подружжї, і жінки ці звали ся між собою Пуналоя. Се класична форма родинної формациї, що пізніше допускала ряд відмін, а котрої характеристичною чертою була: взаїмна спільність чоловіків і жінок посеред певного круга родинного, з котрого однакж брати жінок, насамперед рідні, але звали ся й дальші, і на відворот також сестри чоловіків були виключені.

Ся форма родини дає нам в найповнішій докладности ті ступіні спорідненї, котрі виражає система американська. Діти сестер моєї матери все ще є її дїтьми, так само є діти братів моєї матери також його дїтьми, і всі вони є моїми братами і сестрами; але діти братів моєї матери є тепер її братаниччї і братаниччї, діти сестер моєї матери його сестринчї і сестринчї і всі вони моїми вуйнами (стрийними) братами і сестрами. Бо коли чоловіки сестер моєї матери все ще є її чоловіками, і так само жінки братів моєї матери все ще є його жінками — правно, хоть не завжди фактично, — то суспільна заборона полових зносин між братами і сестрами розділила діти братів і сестер, котрих до тепер без різниці трактувано яко братів і сестер, на дві класи: одні остають ся як і перед тим (дальшими) братами і сестрами між собою; а другі, діти з одного боку брата, з другого боку сестри, не можуть вже бути братами і сестрами, вони не можуть вже мати спільних родителів, ані батька ані матери ані обоїх, і тому тут по раз перший стає ся кончею класу сестринчїв (братаниччїв) і сестринчїв (братаниччїв), стрийних братів і сестер, котра при попереднім строю родинним не мала би жадного змислу. Американська система спорідненї, котра при кожній формі родини, оснований на якійсьбудь єдиному подружжї, була би зовсім недорічною, вясное ся при помочи родини пуналоїської аж до найменших дрібниць в раціональній і природній спосіб. Як далеко сягала ся система спорідненї, так далеко мусіла сягати також родина пуналоїська або форма до неї подібна.

Про сю форму родини, котра, як доказано, в Гаваї дійсно існувала, маємо багато правдоподібно донесєня з цілої Полінезії, коли би побожні місіонарі, як колись єспанські монахи в Америцї, в таких противохристиянських відносинах годї-буди видїти щось більше, як просту "соблазн".

Коли нам Цезар про Британцїв, що тоді були на середнім ступені варварства, розказує: "По десять або дванадцять з них мають між

собою спільні жінки, і то по найбільшій часті брати з братами і родителї з дїтьми" — то се собі найліпше можемо пояснити яко подружжє громаднє. Варварські матери не мають по десять або дванадцять синів, на стільки дорослих, щоби могли собі держати спільних жінок, але американська система спорідненї, відповідаючи родинї пуналоїській, дає багато братів, бо всі близькі і дальші кривні мужчини є його братами. Кажучи: "родителї з дїтьми" може Цезар не докладно зрозумів річ; але при тій системі не є абсолютно виключено, щоби батько і син або мати і донька находили ся в тій самій групі подружжя, виключений є лиш батько і донька або мати і син. Так само ся, або подібна до неї форма подружжя громадного дає нам найліпше поясненє до оповідань Геродота і інших давних писателїв про спільність жінок диких і варварських народів. Се треба сказати також про те, що Watson і Ке (The People of India) оповідають про Тікурів в Од (Audi на північ від Гангеса): "Живуть вони (в відношенні половим) єпільно майже без різниці в великих спільних громадах, а коли при двох людях кажуть, що вони з собою побрали ся, то звязь ся все-ж таки є лиш номінальною".

Безпосередно з родини пуналоїської видїшла, здає ся, інституція роду (gens). Вправдї також австралійська класова система дає до неї точку виходу; Австралійцї мають роди (gentes) але се не мають пуналоїської родини, мають лиш грубу форму подружжя громадного.

У всіх формах родини громадної нема певности, хто батько дитини, але певна річ, хто його мати. Хоть вона всіх дїтей загальної родини зве своїми дїтьми і має що до них матерні обовязки, то прецинь знає вона поміж ними своїх питомих дїтей. Річ отже ясна, що в громаднім подружжї можна вказати покладженє лиш з матерного боку, що отже лиш женська лінія є узнана. Так має ся річ дійсно у всіх диких і на низшій ступені варварства стоячих народів; і другою великою заслугою Бахофена є, що він се відкрив. Се виключне узнанє походженя по матери і відносини, що з сего з часом випливають що до спадщини, називає він матернім правом; імає се і я задержую задля короткости. Але воно не є відповіднє, бо на сїм суспільнім ступені о правї в юридичнім змислі нема ще бесїди.

Коли отже возьмемо з родини пуналоїської одну з обох візрєчьх груп, а іменно групу рідних і дальших (т. є. в першій, другій або дальшій ступені від рідних сестер походжєних) сестер, разом з їх дїтьми і їх рідними або дальшими братами з матерного боку, (котрі після нашого предположеня не є їх чоловіками), то маємо круг тих осіб, які пізніше виступають яко члени інституції "gens", в її первісній формі. Всї вони мають спільну родоначальницю, і на підставі походженя від неї женські її потомки є після поколінь сестрами. Але чоловіки тих сестер не можуть вже бути їх братами, не можуть отже походити від сїєї родоначальниці, не належать отже до групи спорідненї, до пізнішої "gens"; за те їх діти належать до тїєї групи, бо походженє з матерного боку є єдино рішачє, бо єдино певне. Скоро раз установлена заборона полових зносин поміж братами і сестрами, навіть найдальшими побічними спорідненими з матерного боку, то і наведена група перемінює ся в рід (gens), т. є. вона становить ся сталим кружком спорідненїх матерної лінії, що між собою не сміють входити в подружжє, а котрий від тепер скріпляє ся чим раз більше іншими спільними інституціями суспільного і релігійного характеру і від інших родів того самого племені відірає ся. Про се поговоримо опісля більше. А коли бачимо, як рід не лиш конечно, але в зовсім природній спосіб розвиває ся з пуналоїської родини, то можемо прийняти яко рід майже певну, що ся форма родини існувала у всіх народів, у котрих дасть ся вказати родова інституція (gens), т. є. майже у всіх варварських і культурних народів. (Дальше буде.)

ОТАМАНСЬКЕ ХАМСТВО БЕЗ КІНЦЯ.

Як відомо вже читачам нашої газети, в теперішній війні між шляхощкою Польщею і Радянською Україною та Східною Росією б'ють ся по польській стороні кілька тисяч звербованих Петлюрою в різних краях українських полонених. З приводу вербованя петлюрівських агентів сїх полонених, віденська "Нова Доба" з 17. цвітня пише під повнішим наголовком слідуюче:

Детські часописи подали останніми часами вїстки, що отаман Петлюра порозсилав своїх агентів по таборах полонених в Чехо-словакії і Італії, щоб наклонювати українських полонених до переходу в Бересте Литовське, де має організувати ся українська проти-большевицька армія. Газети доносять рівнож, що адютант Петлюри, Терещенко вїїхав в Прагу, де конференвав з українським послом Славинським, та польським представником, Пільном, в справі перекладеня української бригади полонених до Берестя Литовського.

Чеські же газети по-дають понадто, що навіть сам отаман Петлюра має приїхати в Чехословачину, щоб агітувати в таборах українських полонених для переведеня їх до Берестя Литовського, де вони зорганізовані влучені в польську армію, мали б бороти ся проти большевиків.

Від приїзжої же особи з України довідуємо ся, що вїсланці Петлюри ведуть таку саму агітацію в табірї українських полонених і інтернованих в Крайові в Румунії, щоби їх наклонити до переходу в ряди польської армії.

Так отже головний отаман і шляхощкий Варшави не спить, говорять, що дійсно не спить а ночами ходить-бродить по кімнаті, глядять через вікно на місяць і мріє, мріє по українськи мріє, ажкже! про нову славу, про нові геройства в обороні польських поміщиків перед українськими гайдамаками — большевиками, мріє про відбудованє шляхощкої — єзуїтської історичної

Польщі, кажуть, що мріє навіть про корону, яку має вложити на петлюрівську голову варшавський примас і помазанник божий Пясуцький.

Так, він мріє і для сповненя своїх мрій він хоче витягнути найнещаснійших з нещасних, бідних полонених, хоче втягнути їх в навіяні тифозною смертю польські табори, щоби сїх обездолених, бездомних, щодітями щільми не бачили своїх діток, материй, жінок організувати і гнати на алячнину братовбивчу війну, проти своїх братів у червоних арміях.

Се нове хамство варшавського отамана хай собі добре заглямлять товариші полонені, щоби в слушний час могли відплатити варшавському смітцю за його подлу зраду українського трудового ляду.

Повстанці мали здобути столицю Мексика.

Ель ПАЗО, Тексас, 8. мая. — Як доносить нашість тут телеграмми, мексиканські повстанці під команду генерала Гіла мали здобути місто Мексико, столицю Мексика.

Другою роботою статистичного департаменту було вробленє мешкальної карти Києва. Та карта, котра була виготовлена найкращими спеціалістами, виказувала всі домки, мешканя і кімнати в місті, так що на перший погляд можна видіти скільки є кімнат, яка їхня величина, скільки в кожій з них світло, воздуху, скільки в кожій жє людей а скільки можуть жити і т. д. Скінчивши ту роботу, котра коштувала окол

ЗАРЯД МІСТА ПІД СОВІТАМИ.

(Написав М. Кац.)

Домові комітети, котрі були основані ще за правительства Керєвського, зістали зреорганізовані совітським правительством. Попередно ті комітети репрезентували лише рентників і вся сила в них находила ся в руках багатих елементів. Тепер багаті, після загальних принципів совітської конституції, втратили своє право голосу в домових комітетах. Вся власть в домових комітетах тепер передана убогому населєню: робітничим елементам, професіональній інтелігенції і взагалі тим, котрі живуть з власної праці. Ті ново зреорганізовані комітети мають в своїх руках всю управу над домами. Вони встановлюють ціни на мешкання, роблять всі конечні заходи в домах, переводять рекавізіцію мешкань, кімнат і мебелів; вони ведуть реєстрацію мешканців, видають картки на проживу і заосмотрують мешканців продуктами, котрі можна дістати. В багатьох великих апартаментових домах домові комітети завели загальні (спільні) кухні для мешканців тих домів. Розуміють ся, ніхто не є примушений там їсти, однак мешканці охотніє користають з тих кухонь, котрі дістають продукти від правительства, замість того, щоби варити окремо на своїх кухнях, або їти до загальних совітських-реставрацій, де їдає гірша і треба довго ждати на чергу.

Попередно ті домові комітети були звязані після району, а ті районні комітети були злучені в загальноміські комітети і головною їхньою задачею було заосмотруванє жителїв поживно і іншими продуктами. Але вєсеню 1919 р. в Києві зроблено пробу заведеня нової комунальної політики і використаня сїх комітетів в інший спосіб. Та проба була зроблена після предложеня і плану та під руковою рукою бывшего товариша-міністра при першій єврейській міністерстві (за Центральної Ради — зам. Ред.) Ісаї Хурґіна. Хурґін не большевик; він є членом Єврейської Соціалістичної Робітничої Партії. Однак се не перешкодило-совітському правительству в Києві поручити йому становити завідуючого ценою і статистикою населєня. В яким небудь іншій краю, таке становище булоб лишє технічним, але під совітською системою, де правительството взяло в свої руки опіку над населєнем, а разом з тїм і всі роботи, котрі поперше були ведені приватними підприємцями, під твою системою, де цензуз і статистика населєня вєдєть ся для вєдєня мешкальної політики, поживної політики, мілітарної і робочої політики, де положєнє кожного жителя залежить від того, до якої категорії горожан він був записаний при виготовлюваню спису населєня, — там завідатель спису і статистики населєня відіграє важну ролю.

І Хурґін при помочи двох тисяч людей протягом чотирьох місяцїв зробили повне обчисленє населєня і всего того, що находить ся в місті. Зроблено каталогову карту, в котрій кожний мешканець був записаний з подрібним описом, так що з його карточки можна було подрібно довідатись про нього все, що хочє: про його соціалне, культуралне і економічне положєнє, його стан здоровля, його минуле і теперішнє положєнє і т. д.

Другою роботою статистичного департаменту було вробленє мешкальної карти Києва. Та карта, котра була виготовлена найкращими спеціалістами, виказувала всі домки, мешканя і кімнати в місті, так що на перший погляд можна видіти скільки є кімнат, яка їхня величина, скільки в кожій з них світло, воздуху, скільки в кожій жє людей а скільки можуть жити і т. д. Скінчивши ту роботу, котра коштувала окол

сім мільонів рублїв, Хурґін на основі досяжених результатів зробив предложенє подїлити місто на двадцять і одну комууну, се значить — самоуправу з таким обчисленєм, щоби кожда комуна мала від 25.000 до 30.000 жителїв. Цїлю тих комуун було знищенє залишкої централізації міського житя і заведенє такого порядку, щоби кожний житель міг заспокоїти всі свої потреби в границях своєї комуни. В центрі кожної комуни є комунальний дім, в котрім є сконцентровані всі інституції комуни: бюро для реєстрації, для школи, для публичного здоровля, для суспільного безпеченства, картова комісія, поживний відділ, суд, представництво тамошніх кооператив і національного банку, поштовий і телеграфічний відділ і бюро котри видає потрібні дозволи на вїзд, торговлю, будови, на замешканє і т. д. і т. д.

Заряд кожної комуни складаєть ся з місєвчих членів райди (совіта) робітничих депутатів. Се зроблено в тій цілі, щоби члени робітничих рад були як найтісніше звязані з населєнем в його щоденній діяльності. При заряді находить ся "Рада Комуни". Рада складаєть ся з представителїв соціалістичних партій, котрі беруть участь в роботі райди, представителїв робітничої кооперативу, представителїв всіх локальних просвітних інституцій, (як наприклад школи, курсів і т. д.) і представителїв всіх домових комітетів даного району. Кожда комуна має означенє числє склєпів, кооператив-державних і приватних, до котрих всі домки є відповідно приділені для того, щоби мешканці не потребували ставати по черзі і ждати в інших склєпах або магазинях в місті. Кожда комуна має своє окрему міліцію, котра находить ся в комунальній центрі. Остання реформа мала спеціальне значєнє. Звичайно міліція, як звичайно всюди поліція, є централізована і вєдєть жите майже відокремленє від міста. За царського правительства поліція була під безпосередню контролю міністерства внутрішних справ; за режіму Керєвського міліція перейшла під управу міського заряду. Колиж підчас революцій режіму почали змінятись ся дуже часто, становище міліції що до заряду майже не зміняло ся. Результатом було се, що в міліції нагромадилось много контрреволюціонерів — старі поліцейські душі і хабарники. З переходом міліції під контролю локальних комуун, централізація зістала зовсім зломана. Локальні комуни знають своїх міліціонерів, мають їх завжди перед своїми очима і мають спромому завжди контролювати їхню діяльність. В наслідок сего міліція стала лєво-оборончє мирного населєня і зовсім втратила ролю політичного сторожа і оборонця істнучого ляду.

Ся форма комунальної політики в Києві мала великий вплив і ньюо заїкавались також в Москві. Після того, як совітське правительството привєдєло було опустити Київ, Хурґіна вїзвано до Москви, де йому поручено виробити план комунальних зарядів для всіх більших міст в Росії. ("Форвертс").

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ.

(Щоби не відповідати з окрема на одні і ті самі запити многих товаришів у всяких справах звернені до Українського Робітничого Дому, будемо відповідати на них містити в "Укр. Роб. Вістях").

В СПРАВІ ПЛАТНІ ОСВОБОДЖЕНІМ ВОЄННИМ ПЛІННИКАМ.

Всіх тих, що протягом війни були інтерновані і тепер звертають ся до нас з запитом: куди належить звертатись в справі платні за час їхнього побуту в кемпах для воєнних плінників — повідомляємо, що канадїське правительството платить лишє тим, котрі підчас побуту в кемпах працювали. Тим, що не робили жадної роботи не платять нічого. В справі заплати за виконувану підчас інтернованя працю, думаємо, найкраще звертати ся до: Gen. Otter, Director of Internment Camps, Ottawa, Ont.

В СПРАВІ МАЙНА БУВШИХ ВІДІЛІВ У. С. Д. П.

Нас запитують товариші зі всіх сторін, що стало ся з фондами, бібліотеками і взагалі майном відділів і окружних комітетів розвязаної в часі війни У. С. Д. П. в Канаді. У відповідь на сї запити скажемо, що так фонди, як і бібліотеки і все проче, що належало до відділів і окружних комітетів розвязаної У. С. Д. П. остали ся в руках поодиноких товаришів, котрі тим майном завідували. Тільки з двох чи трох місцевостей гроші й книжки, а з Монтреалу то й гардеробу товариші вислали до Укр. Роб. Дому.

Тому ми звертаємо ся до товаришів і окружних комітетів в різних місцевостях, де істнували відділи У. С. Д. П., щоби они налягли на тих товаришів, в руках котрих поплинуло ся майно розвязаної партії, аби они його вже раз звернули до Укр. Роб. Дому, аби вони не втрапили гроші в чужі руки. В противнім разі ми будемо привєдєні опублікувати назвіська тих, котрі сего не зроблять.

В СПРАВІ ФОНДІВ ЗБИРАНИХ НА УКР. РОБ. ДІМ.

Просимо всіх товаришів в Канаді і Злуч. Державах, котрі мають листи, реєстри, книжки і цеголки Укр. Роб. Дому, щоби они або збирали фонди на сплату довгу У. Р. Д., або звернули все до Укр. Роб. Дому разом з повним рахунком.

Просимо з окрема того товариша з Лєтбридж, Атаз, котрий взяв для пересилки до Укр. Роб. Дому весь чистий дохід з представленя "Невольник", в сумі \$31.25, ще в 1918 р., щоби він сї гроші прислав вже раз до Укр. Роб. Дому.

В СПРАВІ ФОНДІВ ПРИСІЛАНІХ ДО УКР. РОБ. ДОМУ.

Кількох товаришів з провінції, звертаючи нам увагу на те, що в їхніх членських картках неправильно повписували їхні жертви на У. Р. Д., запитують чи ті помилки повинні лишє в картках, чи і в книжках У. Р. Д. Повідомляємо всіх товаришів, що помилки які їзза послїху пороблено при вписуваню членських карток, не є пороблені тому, що може жертви мильно були повписувані до книжок У. Р. Д., але причиною тих помилок були головню такі самі або подібні імена і назвіська жертвodawців і те, що товариші посілали жертви з різних місцевостей в різний час. Витягаючи жертви із книжок У. Р. Д., порівнюючи їх із вказаними печатаними в газеті і рівночасно вписуючи їх до членських карток, помилки можна було зробити дуже легко; можна було й пропустити не одну жертву і не впи-

сати її на членську картку. Однак в книжках У. Р. Д. всі жертви є правильно вписані так само, як і поквитовані в газеті. На се уважали і уважають так ті що вписують жертви, як також і контрольна комісія, щоби всі жертви, що є поквитовані в газеті, були записані в приходах, в книжках У. Р. Д. і наоборот — щоби всі вписані жертви були поквитовані в газеті.

Тому кожний товариш, в котрого членської картки може через помилку неправильно записана або пропущена жертва, нехай присле нам свою членську картку, а ми поправимо її після наших книжок.

ХТО ЗНАЄ, ДЕ Є ВАСИЛЬ БЕЛЕЙ, З ПОПЛАРФІЛД. МАН, КОТРИЙ ПОЗИЧИВ ГРОШІ В УКР. РОБ. ДОМІ І ЙХ НЕ ВІДДАЄ.

Ще 29. грудня, минушого року, прийшов до офісу Укр. Роб. Дому молодий чоловік, котрий сказав, що він називає ся Василь Белей і жє на фермі в Попларфілд, Ман. Росказавши управителєви У. Р. Д. історію про арештованє його вуйка в Вінніпегу за те, що той не мав з собою реєстраційної картки, він став просити, щоби йому позичити \$13.00, котрих йому ніби то бракувало до суми, котру він мав заплатити як кару за свого вуйка і освободити його з арешту. Гроші обїяв зараз таки звернути, як тільки вуйко його відстане.

Не підозрівачи обманства, Управителєв У. Р. Д. позичив йому тринайцять доларів, а Белей чи може Більд, оставив в офісі свій сертифікат даний йому військовими властями. Се було вечером і богато справ було до полагодженя, через те позичаючий гроші забув поспитати доліцію про те, чи справді она арештувала такого то чоловіка, тим більше, що той Василь Белей, обїяв ся сего раз освободженє свого вуйка прити разом з ним до Укр. Роб. Дому.

По нікшній день ні Василя Белея, ні його вуйка, ані П. Р. Д. не бачив. Кілька листів писано з У. Р. Д. до Белея, в Попларфілд, Ман. в справі звороту тих позичених грошей, але відповіді не було, хоч і листи не вернулись назад. Тимчасом управителєв У. Р. Д. мусїв зі своїх грошей звернути Укр. Роб. Дому ту позичку.

Тому отже дорогою ми просимо тих, хто би знав Василя Белея з Попларфілд, Ман. (по англійськи від підписує ся William Bely), щоби написав до Укр. Роб. Дому, де він тепер перебуває, чи він справді має такого вуйка, що торгує худобою, і, єсли могли довідатись, чи тому вуйкові справді случило ся така пригода з арештованєм в Вінніпегу. За сї інформації будемо дуже вдячні.

В Белеєви ми знова прилюдно порадимо, щоби він без клопоту звернув позичєну суму, аби відтак не нарікав сам на себе.

ПОЗІР! МАЙНЕРИ ПОЗІР!

Отрим маємо честь повідомити всіх робітників в Крове Нєст Пєс, що ми отворили фотографічний заклад в Колмен, Альта. Отже єсли бажаєте зробити собі гарну фотографію або вашої родини, то владяйтесь до нас. Наша студія находить ся в Іст Колмен (за трекою в буштотві — глядять за написом на даху будинку). Також виробляємо фотографії на пашпорті і виконуємо роботу на час. До фотографованя приходять засвідки по полуїни. Памятайте, що тільки в нас дістанете першої класи фотографії, бо наша студія збудована з першорядним викінченєм.

Т. Гушул, влститель.
Олена Гушул, управителька.

ЗОЛОТА ЗАРАЗА.

(Переклад з російського.)

Жили — були на світі селяни і робітники, жили — тужили і завидували ситим та багатим.

— І коли то вже буде кінець нашій біді? — А от як всі помремо з голоду, тоді буде й кінець.

— У кого гроші, тому тільки й жити на світі.

— Але нашою братові і в минувшині була лише мука. Ні, не назад, а вперед треба дивитись.

— А що-ж там вперед? Крутом — нічого!

Гірко скаржили ся селяни і робітники на свою долю і звернули ся до своєї одинокої надії, писали до царя делегатів.

Цар змілював ся і прийняв.

— Зовсім ти, царю, забув за нас, — кажуть делегати.

— То ви припімнути прийшли? Нагадати?

— Та зараз-же не сварі!

— В чім-же діло?

— Чи-ж ти не чув про наше жите? — здивувались делегати.

— Ну, в мене і без вас много справ. Ви думаете, що то легко правити вами?

— Ти нами не прав! Ми може і самі правили би собою...

— Як самі?

— Та так, самі собою.

— А се що, бунт?

— Та й чого-ж то бунт! Ми от про землю...

— А ми про права, щоб всім годни і проче, як в програмі.

— У вас і програма є? — здивував ся цар.

— А у нас також і припорушення є...

— Цар забрав у селян і робітників припорушення і програми і сказав, що сам все розгляне.

II.

Коли на другий раз прийшли до царя делегати, він заявив, що всього дати не може, а дасть котресь одно: або землю, або волю.

— Нам сказано, щоби без землі і до дому не приходити.

— А нам без прав — навіть і на очі не показуй ся.

— Се наше діло, а я не можу. Подумайте еше.

Селяни і робітники, вишшовши з палати, зробили на раду.

— Нам просто смерть без землі!

— А нам хоть гинь без свободи!

— Коли-б земля, то і без свободи було-б вільно.

— Коли-б свобода, то ми і без землі зажили би.

— Так ви он куди гнете!

— А ви куди?

І зачали селяни та робітники сперечатися між собою, аж найшли ся треті.

— Та що вам даремно сперечатися! Будемо домагати ся землі і волі!

— Правда!

З такою постановою пішли знову до царя.

— Ну, як же погодили ся? — запитав цар.

— А так, що землі нам, і волі нам.

— Та того ще в світі не було, щоби і землі, і волі.

— А ти, зроби — то й буде.

— Ні, так не буде, а беріть лише права і свободи.

— На одні лише права ми не годимо ся.

— А ми годимо ся, — казали другі, але найшли ся і треті:

— Если свободу, то давай таку, щоби взяти панський і прочі землі.

— Ні, такої свободи нема, а як у Німціях, наприклад.

— Если без землі, то нам те все до нічого.

— Ми годимо ся так, як у Німціях.

Цар зрозумів, що і при "німецькій" свободі все одно добувають ся до землі, і сказав, що він прикаже банкам видати банотні тільки грошей, кільки хто захоче.

— Підурини! Дадуть тобі папірних грошей, а їх ніхто і взяти не хоче.

— Гроші будуть тільки з чернішого золота.

— Значить права і гроші? — Так.

Робітники пристали на права, а селяни сказали, що за гроші можна буде і землю купити.

Після видана царського маніфесту про гроші, по всім краях почались празники, хоча більшість і сумнівалась в здійснені такої нігде нечуваної і невиданої реформи.

— По містах всі улиці і будинки були прикрашені прапорами, а ночами запалювано огні і пускано ракети. По селах же старі і малі водили хоровади і дзвонили в дзвони, як на великдень.

Двери і скрині в банках не зачинялись цілими добами, і вський міг приходити і брати гроші, скільки йому захотіло ся.

Робітники з жінками і дітьми ходили до найкращих склепів і купували найдорожші товари, не торгуючись, скільки за них зацінено. Були вони також постійними гостями першорядних ресторанів, де казали собі давати найліпші страви і вина, а прислузі давали золото на чай. Театри, концерти і інші забавні місця також були заповнені робітниками і всі вони платили поприїтні ціни, щоби побачити добрих акторів.

Серед селян почала ся така радість, що в місцевих коршмарів і торговців не ставало горілки, матерії, солодошів і інших товарів. Тоді селяни і селянки разом з дітьми забирались до міст і тут прилучувались до празників робітників.

За приміром селян і робітників пішли ріжні канцеляристи, урядники, прислуга, дівчинки і прочий люд, чіе жите було завсідги буденне.

Богачі сторонили і уступали перед раптом розбогатішою товпою, поглядаючи болязливо на новопоявивших ся роскішників жита.

— Чим се все закінчить ся? — питали одні.

— Та вже-ж не добром! — відповідали другі.

— Побачимо! — рішали треті.

Взагалі-ж ніхто нічого не знав і всі тільки побуовали ся чогось еше не бувалого в світі.

Коли пройшов перший чад празникованя, селяни кинули ся до землі і почали скуповлювати її на цілі по казочно високим цінам, а потім побачили, що не варта її купувати.

— На що нам тепер земля, коли підемо до банку і набереш золота, скільки угодно. Робітників ж кинули ся з початку на роскішні помешканя і доми в ліпших частях міста і патили за них дивовижні ціни, але побачивши, що все одно для всіх не вистарчить, почали будувати робітничі палати, яких еше і світ не бачив.

Все-ж таки діло йшло дуже помалу, тому, що думка про будову інтересувала небагатых, а більшости не було взагалі потреби щонебудь робити.

— Це всіміе!

У селян назбирало ся так багато золота, що вони почали золотити коровам роги а коням копита. Робітники також де мали куди дівати золота, і тому жінчини стали виділяти в коси золоті нитки і вишивати чоботи. Словом, в роскоші селяни і робітники далеко перевищили бувших богачів.

Тоді богачі, щоби не змішувати ся з буюшою чернею, проголосили всяку роскіш вершкого пережитого, поганого смаку і стали одягати ся у все чорне і сіре. І се останне стало називати ся гарним тоном і вишуканим смаком.

Мало помало, і чим дальше, тим більше стала відчувати ся недостача продуктів і товарів. Богачі тішились з сего і прятали запаси, щоби викликати біжку між селянами і робітниками. Виняняли вони окремих прислужників, котрі в газетах, на улиці і в публичних домах нагрозювали селян на робітників, обвиняючи їх в неохоті працювати і обмінювати ся

хлібом і товарами. Гроші втратили всяку вартість, і багатим став не той, у кого много грошей, а у кого много-продуктів і товарів. Найлекшим і найвигіднішим ділом стала торговля, тому що навіть всяке лахміте розкуповувало ся наскоро, як ріжкі рич на ліцітації.

Всім стало ясно, що треба побільшити число всяких товарів, але як? Пробували спроваждати товари з чужих країв, але заграничні царі заборонили своїм підданим зносити ся з краєм, навіщеним "золотою заразою".

Тоді рішили писати до царя делегатів з просьбою застановити видаване грошей. — Не дай погубити всім, як від зарази! — почали просити делегати.

— Живіть по старому! — предложив цар.

— По старому не хочемо.

— Як же ви хочете?

— Щоби тільки на себе робити, а пани та купці, — як собі хотять.

— А я?

— Або з нами, або з ними.

— Нічого не розумію.

— Нам земля, — сказали селяни.

— А нам фабрики, — сказали робітники.

— Сего еше нігде в світі не було, не буде і в мене. Живіть по старому і працюйте на себе, на мене, на панив, на купців, словом, на всіх, як і перше. Кождий піп скаже вам, що так вже від бога встановлено і святими освячено.

— Ми так не хочемо.

— А все таки будете!

Ніколи були гроші і запаси, то ніхто не хотів йти до мене на службу, і в мене не було ні війська, ні поліції, ні урядників, щоби заставити вас одно робити а друге не робити. Коли-ж не стане ні запасів, ні грошей, тоді найдуть ся охотники послужити мені, тоді я вас заставлю жити по старому. Зрозуміли?

— Як не розуміти, тільки що ми на се не годимо ся.

Цар зривнув плечима.

— Чому-ж? — запитав.

— Тому, що ми прирекли оди другому: не робити більше на панив і купців. Розумію?

— Се не можливо!

— Коли так, то ти панський і купецкий цар. До них і йди, а нам ти більше не потрібний. Ми й самі упоремо ся.

Селяни і робітники пішли, а цар лишив ся один з панами і купцями.

Купці предложили цареві наняти чужоземні війська для усмиренья бунтівників проти приватної власности, але всі царі бояли ся занесення в свій край "золотої зарази" і вагали ся помогати.

Стали селяни думати, як їм без царя бути.

— Приходить ся, видно, своїм розумом жити.

— Треба би з ким небудь порадитись.

Пояснюють межі собою, а де, найшли ся добрі люди, котрі порадили їм піти до вчєрого дятеля.

— Така розумна птиця, якої еше ніхто не бачив, — говорили їм. — У всіх науках і філософіях, як по пальцях числит.

Найшли ся і такі, що радились піти до ворожок і знахорок.

— Сі вже назад і наперед бачуть, і на аршин в землю. Від них ніхто не втаїть ся...

Пішли насамперед до вчєрого дятеля. Була се пестро розмальована і бистра птиця. Тільки те й робить, що межі книжками з полиці на полицю скаче і носом деркоче по книжках, як по корі. А на стінах полиці з книжками не тільки що не почитали, але й оком не окинеш, а він на пам'ять знає, де яка книжка лежить.

Вчєвний в птці — незмирима, і раді були селяни і робітники, що попали до дятеля.

— Сей направить на дорогу!

Вчєвний дятель вислухав селян і робітників і сказав їм: — Приречене ви дали, не подумавши, не розібравши

не приміривши. Не робіть ні на панив, ні на купців; по вчєному значить — соціялізм, а чи багато чули ви чого про него? Бачите отсю гору книг?

Глянули селяни і робітники на ту гору книг, а з них і шапки попадали, — така була високка.

— От як перечеитаєти отсі всі книги, тоді й пізнаете, що таке комуна, але вам потрібно ще перше грамоту пройти. За скоро ви пішли з вашим приреченем, навіть поперед історії, за що і будете покарані.

— Що царя ви скинули, се добре, а що приречене дали, то се не добре. Щоби не налякувати на себе біді, відмовтеся від приреченя, і починайте працювати на панив і на купців. В них гроші і знає, а у вас що? Нічогоєсьню.

— Так нам і цар говорив! Значить ти за царем, розумна птице? — здивували ся селяни і робітники.

— Ні, я за вами, а тільки, що вам не справили ся з вашим ділом без панив і купців.

— Якке не справили ся, коли ми ціле жите від землі кормимо ся?!

— Якке нам не справили ся, коли ми ціле жите ведемо на заводах та на фабриках?

— Та де-ж вам справили ся, коли ви по лутньому ні κραватки не можете завязати, ні рукавичок натягнути, ні кальшів обути, ні парасолі на час розложити! Пожуйте без царя, але з купцями — панами літ хоч з півсотні, а тільки вже тоді попробуйте своїм умом зажити.

— Ні, ти хотяй птиця розумна, вчена, балакуча, але щось-то будьто не те...

І пішли з нічим від дятеля селяни і робітники, щоби попробувати щастя в знахорки, всевітній ворожки.

Вислухала їх ворожка-пані і каже: — За мого жита се вже не перший случай. Є такий край, називаєт ся Франція; і в неім місто Париж, а в тому то місті і була комуна. Добре були вони почали, та але закінчили, розстріляли комунарів.

— Та хто-ж?

— Та жовніри. Те саме може случити ся і з вами, если не образумите ся і не відмовите ся від приреченя.

— Та хибя-ж жовніри то не ми самі?

— Бувають часи, що карабіни самі стріляють.

— Ні, ти також щось не те...

— На вас і в сусідів вистарчить жовнірів.

— Хибя їм до нас? Ні, ти не лякай нас!

Оставили селяни і робітники світову ворожку, і пішли до звичайної знахорки.

Вислухала їх знахорка тай каже: — Діло ваше не з простих, але все-ж таки воно людських, не божих рук. Ось послухайте моєї казочки. Жили-були на світі кість біла і кість чорна. Перша в палатах, а друга — в землянках. Наділо чорній і забажала вона пожити хотяй би в хаті та нема кому побудувати: всі робітники були на панщині у кости білої. Стала чорна кість проситись на волю. "От туди хаме засмарований! Куди вже вам, замурані!" Тоді кість чорна, набравшись відваги і втративши терпеливість, зайшла до царських палат, тай каже: "Тут і для мене місце!" Цар перелякав ся і втік, а кість біла і чорна почали в купі правити вишукеними на волю робітниками. Так було, друзі, у Франції і еше денебудь.

— А ти що знаеш про комуну?

— Та-ж те саме, що й всі. Дослухайте-ж казочки. Коротко чи довго правили біла і чорна кість, а тільки наділо їхне правліне робітникам, і прирекли вони твердо не робити на кісток.

— Туди-ж ви з постолами! Куди ви претесь блюзники? — кричать на них і не пускають їх кісточки. Тоді, набравшись з голоду відваги, зайшли в райські палати блюзники і постольники, та як крикнули: "Тут і наше місце!" За царем

і слід загинув, а його прислужники поховали ся по норах, і не докликати ся їх на жадну службу. Грозять дофетки вам, друзі милі, голодом і холодом, але ви тримайтеся твердо вашого великого приреченя і світ новий, еше нечуваный, ви побачите.

І пішли селяни і робітники будувати царство нове, для всіх рівне і свободне.

В котрих краях заведено 8-годинний день праці.

Нижче подано спис країв, котрі завели в себе вісімгодинний день праці.

Table with 2 columns: Край (Country) and Дата (Date). Lists countries like Austria, Czechoslovakia, Denmark, etc., and their respective dates for the 8-hour workday implementation.

Советська торговельна комісія вертає до Росії.

ЛОНДОН, 3 мая. — Советська торговельна комісія під проводом Л. Красіна рішила вернути назад до Росії в виду того, що англійське правительство відмовилось впусти до Англії Максима Літвінова.

ПОЗІР! МІСЦЕВІ ЧЛЕНИ УКР РОБ. ДОМУ!

В неділю, 16 мая, с. р. о годні 2.30 по полудні відбудуть ся у власній галі

РЕГУЛЯРНІ МІСЯЧНІ ЗБОРИ місцевих членів Укр. Роб. Дому.

На дневнім порядку є важні справи до поріцання. ПРИХОДІТЬ ВСІ!

ПОШУКУЮ свого брата Юзя Шарі, з села Суходіл, пов. Гусятин. Приїхав до Канади в 1911 році і найбільше перебував в Вінніпегу. Хто би його знав або знав сам, прошу зголоситись до:

Mrs. K. Karman P. O. Box #215 Fernie, B. C.

ПОШУКУЮ Максима Рісифова Бойка і Федора Фелімонова Хованчука. Походять оба з Подільської губернії, Камінецького уїзда, Маковської волості. Федор походить з місточка Макова, а Максим з Шапава. Я дістав лист з старого краю і маю для них важну новість. Мають перебувати десь в Онтарію, правдоподібно в околиці Крейтон Майн. Прошу зголоситись на адресу:

F. Palahniuk Hillcrest Mines, Alta.

ПОТРІБНО рубачів дов. Платня \$3.25 за корд. Після чотирох місяців занятя по 15 ц. бонус від корд.

Зголошуватись до: C. Stephens P. O. Fasset, Que.

ПОШУКУЮ

свого брата Івана Піщ, з села Драчинець, повіт Вашківці, Буковина. В р. 1912 перебував в Форт Віліям, Онт. Хто би знав про него або він сам, прошу написати до: Teodor Pitt 509 1/2 — 6 Ave So. Seattle, Wash.

ПОШУКУЮ

Стефана Куйбіда, з Боршева. З ним хоче переписати ся його брат. За адресою прошу зголоситись до: Wm. Solomon Terence, Man.

ПОШУКУЮ

в дуже важній справі товариша Петра Стечишина. Він перебував в р. 1919 в Калгарі, Алта. Хто би про него знав або він сам, хай пише на адресу: Nykola Pylypiw Box 64 Edmonton, Alta.

ПОШУКУЮ

в дуже важній справі Андрія Провального, з села Білої, п. Чортків. В 1914 р. перебував в Монреалі. Хто би про него знав або він сам, хай зголосить ся на адресу: Efin Skyfin 105 Stuart St. W. Hamilton, Ont.

ПОШУКУЮ

свого брата Артимона Задубрівського, з села Кішмань, повіт Кішмань, Буковина. В р. 1914. перебував у Ванкувері, Б. К., а тепер має перебувати в Саскачевані. Хто-би про него знав або він сам, прошу написати до: George Zadubriwsky 509 1/2 — 6 Ave So. Seattle, Wash.

ПОШУКУЮ

свого брата Петра Куека (Сімьонового) і тіточного брата Николая Карпока. Перший з них має перебувати в Саскачевані, а другий в Зл. Державах. Пошукую також Григорія Бойчука і Івана Королюка. Всі вони походять з села Витилівки, повіт Кішмань, Буковина. Хто би про них знав або вони самі, прошу писати на понизшу адресу: Fred Kuyek Foam Lake, Sask.

ПОШУКУЮ

в дуже важній справі свого брата Дмитра Скоропаду, родом з Нараєва, повіт Бережани, Галичина. Два роки тому назад перебував в Клівленді, Огайо, а тепер має перебувати десь на Заході або в Канаді. Хто би знав його адресу або він сам, прошу зголоситись до: M. Skoropada 430 Martin St. Detroit, Mich.

ПОШУКУЮ

свого країна Василя Слободяна, з села Товтрів, повіт Заставна, Буковина. В р. 1912 перебував в Мус Джо, а тепер має перебувати в Сидні, на сході. Маю для него лист з старого краю. Хто знає його адресу або він сам, хай зголосить ся до: Prokip Peleperchanski 303 Main St., South Hill Moose Jaw, Sask.

ПОШУКУЮ

свого брата Василя Слободяна, з села Товтрів, повіт Заставна, Буковина. В р. 1912 перебував в Мус Джо, а тепер має перебувати в Сидні, на сході. Маю для него лист з старого краю. Хто знає його адресу або він сам, хай зголосить ся до: Prokip Peleperchanski 303 Main St., South Hill Moose Jaw, Sask.

ПОШУКУЮ

свого країна Василя Слободяна, з села Товтрів, повіт Заставна, Буковина. В р. 1912 перебував в Мус Джо, а тепер має перебувати в Сидні, на сході. Маю для него лист з старого краю. Хто знає його адресу або він сам, хай зголосить ся до: Prokip Peleperchanski 303 Main St., South Hill Moose Jaw, Sask.

ПОШУКУЮ

свого країна Василя Слободяна, з села Товтрів, повіт Заставна, Буковина. В р. 1912 перебував в Мус Джо, а тепер має перебувати в Сидні, на сході. Маю для него лист з старого краю. Хто знає його адресу або він сам, хай зголосить ся до: Prokip Peleperchanski 303 Main St., South Hill Moose Jaw, Sask.

ПОШУКУЮ

свого країна Василя Слободяна, з села Товтрів, повіт Заставна, Буковина. В р. 1912 перебував в Мус Джо, а тепер має перебувати в Сидні, на сході. Маю для него лист з старого краю. Хто знає його адресу або він сам, хай зголосить ся до: Prokip Peleperchanski 303 Main St., South Hill Moose Jaw, Sask.

ПОШУКУЮ

свого країна Василя Слободяна, з села Товтрів, повіт Заставна, Буковина. В р. 1912 перебував в Мус Джо, а тепер має перебувати в Сидні, на сході. Маю для него лист з старого краю. Хто знає його адресу або він сам, хай зголосить ся до: Prokip Peleperchanski 303 Main St., South Hill Moose Jaw, Sask.

ПОШУКУЮ

свого країна Василя Слободяна, з села